

DASH:

Stijlkamers / Interiors on Display

Delft Architectural Studies on Housing

Editorial

The cover of this issue of *DASH* shows a home interior that was exhibited in Berlin in 1952, at the exhibition 'Wir bauen ein besseres Leben' / 'We're Building a Better Life'. In this model interior, which was designed like a brilliant white laboratory, American actors showed the audience that had flocked to Berlin how you were supposed to live in this kind of house. An expert in a white coat, who towered above the drab audience, was on hand to explain the house, and what the actors were doing.

Like no other picture, this photograph shows how the housing interior has been seized upon in the modern era as a tool in emancipatory and political processes (from both the outside in and from the inside out) that have dramatically changed the dwelling landscape. With the rise of mass housing in the previous century, dwelling undeniably became an architectural task, and the interior has played an important role in this process.

Yet one can also ask whether the home interior can indeed be seen as an architectural project. After all, within the four walls of one's own house, the resident will go his own way, unseen and undisturbed, with the walls separating the private from the public. The house is furnished and customized to one's own needs, and is decorated with the paraphernalia of everyday life and the memories of the past. Despite this personal dimension, history has shown that the home interior has also always been linked to representation, and that makes it by definition an architectural assignment: just think of the interiors of large houses and noble palaces. The rise of mass housing over the past 100 years concentrated on dwelling as an architectural task, and that created the space for the home interior to also be an architectural assignment, one that has since overtaken the noble elite and the decorative. Nowadays it seems that every interior is considered an

'architectural' project, or better yet a 'design' project: just take a look at any magazine kiosk to see how dwelling consumers are inundated with information on the latest trends. The interior seems more than ever to have become an instrument by which an individual presents himself to the world, much in the way that fashion is also such an instrument.

For *DASH*, this focus on the home interior is interesting because (in)explicitly formulated ideas about the interior always play a role, and always have done, in the design of homes; this is true not only in the design of private houses, but also of mass housing. The transfer of these ideas primarily took place, and still takes place, through the interiors themselves, which are publicized by the media (books, magazines, newspapers, television, films, exhibitions, department stores, catalogues, home design blogs). Some of these interiors are specially made to express a specific view about dwelling and architecture. In this issue of *DASH*, we explicitly focus on these exhibited home interiors, which we call 'interiors on display'. We examined 15 of these rooms from the last century: interiors that were never inhabited, but that were exhibited at exhibitions and fairs. In most cases, the interiors were broken down, and only live on in the form of drawings and/or photographs. Leading up to this documentation, five essays and an interview offer different perspectives on the idea of the interior as an architectural assignment, as a commercial object and as a tool in creating artistic, avant-garde and cultural reflections on society. This issue of *DASH* thus presents a small cross section of more than 100 years of dwelling, in the context of the rapidly changing (Western) society, and shows how these developments have been architecturally projected onto the interior.

Redactioneel

De omslag van *DASH* nr. 11 toont een woninginterieur dat in 1952 tentoongesteld werd in Berlijn op de tentoonstelling 'Wir bauen ein besseres Leben' / 'We're Building a Better Life'. In dit modelinterieur, vormgegeven als een stralend wit laboratorium, deden Amerikaanse acteurs aan het toegestroomde Berlijnse publiek voor hoe er gewoond moest worden in een dergelijk huis. Een deskundige in witte jas, die boven het grauwe publiek uittorende, voorzag het huis en de handelingen van de acteurs van uitleg.

Als geen ander beeld toont deze foto hoe het woninginterieur in de moderne tijd is aangegrepen als instrument in emancipatoire en politieke processen, van buiten af én van binnen uit, die het wonen drastisch hebben veranderd. Met de opkomst van de massawoningbouw in de vorige eeuw is het wonen onmiskenbaar een architectonische opgave geworden en het interieur speelt daarbij een belangrijke rol.

Men kan zich echter afvragen of het woninginterieur wel een architectonische opgave kan zijn. Binnen de vier muren van het eigen huis gaat de bewoner immers zijn gang, ongezien en ongestoord, waarbij de muren het private van het publieke scheiden. Het huis wordt ingericht en aangepast naar eigen wensen, gedecoreerd met de parafernalia van het dagelijks leven en de herinneringen aan het verleden. Dit persoonlijke ten spijt, laat de geschiedenis zien dat het wooninterieur ook altijd aan representatie verbonden is en daarmee per definitie een architectonische opgave: denk alleen al aan de interieurs van grote woonhuizen en adellijke paleizen. De opkomst van de massawoningbouw in de laatste 100 jaar heeft het wonen als architectonische opgave centraal gesteld en daarmee ook aan het woninginterieur de ruimte gegeven om een opgave te worden, die de adellijke elite en het decoratieve voorbij is gestreefd. Tegenwoordig lijkt ieder

interieur gezien te worden als 'architectonisch', of beter nog, 'design'-project: men hoeft slechts in een willekeurige kiosk rond te kijken om te zien hoe de woonconsument overspoeld wordt met informatie over de laatste trends. Het interieur lijkt meer dan ooit een middel geworden waarmee een individu zichzelf aan de wereld presenteert, zoals de mode dat ook doet.

Voor *DASH* is deze aandacht voor het woninginterieur interessant, omdat al dan niet expliciet geformuleerde ideeën over het interieur altijd een rol spelen (en gespeeld hebben) bij het ontwerpen van woningen, niet alleen bij het ontwerp van privé woonhuizen, maar ook binnen de massawoningbouw. De overdracht van deze ideeën vond (en vindt) voornamelijk plaats via de interieurs zelf, die door de media (boeken, tijdschriften, kranten, televisie, films, tentoonstellingen, woonhuizen, catalogi, woon-blogs) publiek gemaakt worden. Een deel van deze interieurs is speciaal gemaakt om een specifieke opvatting over wonen en architectuur uit te drukken. Op deze tentoongestelde woninginterieurs, die we hier 'stijlkamers' noemen, richten we ons in dit nummer van *DASH*.

Voor dit nummer hebben we 15 stijlkamers onderzocht uit de afgelopen eeuw, interieurs die nooit zijn bewoond, maar wel getoond op tentoonstellingen en beurzen. In de meeste gevallen zijn de interieurs weer afgebroken en restten alleen tekeningen en/of foto's. Voorafgaand aan deze documentatie bieden vijf essays en een interview verschillende perspectieven op het interieur als architectonische opgave, als commercieel object, en als instrument in kunstzinnige, avant-gardistische en culturele reflecties op de maatschappij. *DASH* biedt daarmee een kleine dwarsdoorsnede over 100 jaar wonen in de context van de sterk veranderende (westerse) samenleving en laat zien op welke manier dit architectonisch geprojecteerd is in het interieur.